

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/102/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4217220669
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4217220669.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a sudkýň JUDr. Ingrid Doležajovej a JUDr. Lenky Halmešovej, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, proti žalovanému: R. T., nar. XX.X.XXXX, bytom G. na R., č. d. XX, o zaplatenie 717,49 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno č.k. 8Csp/294/2017-155 zo dňa 27. mája 2020, takto

rozhodol:

Odvolačný súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku, ako aj vo výroku o trovách konania **p o t v r d z u j e**.

Žalovanej nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) súd prvej inštancie zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 482,91 eura v mesačných splátkach po 100 eur mesačne, vždy do 25. dňa v mesiaci, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku, s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia. V časti o zaplatenie zmluvného úroku vo výške 19,50% ročne zo sumy 717,49 eura od 1.11.2017 do zaplatenie súd žalobu zamietol. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žalobca má nárok voči žalovanej na náhradu trov konania vo výške 100%.

V dôvodoch rozhodnutia poukázal na obsah žaloby, ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť mu sumu istiny vo výške 717,49 eura, dlžného úroku vo výške 527,52 eura, zmluvným úrokom 19,50 % ročne zo sumy 717,49 eura od 1.11.2017 do zaplatenia a náhrady trov konania. V žalobe žalobca tiež uviedol, že žalovaná je zákonným dedičom po poručiťovi E.. Žalobca s poručiťom dňa 1.10.2012 uzatvoril úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol právnenému predchodcovi žalovanej úver vo výške 3500,- eur. Právny predchodca žalovanej zaviazal splácať úver v pravidelných mesačných splátkach po 84 eur počas 72 mesiacov. Ku dňu 2.1.2015 vyhlásil žalobca poskytnutý úver za predčasne splatný v dôsledku smrti poručiťoľa. Konštatoval, že ku dňu predčasného zosplatenia pohľadávka žalobcu pozostávala z dlžnej istiny vo výške 2869,95 eura, úroku vo výške 178,44 eura a poplatky vo výške 29,50 eura.

Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 470 Občianskeho zákonníka, § 497, § 499, § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, ust. § 52 ods. 1,2, § 53 ods. 1, 5, § 54 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, ust. § 1 ods. 2, § 2 písm. a),b),d), § 9 ods. 1,2, § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, § 23a ods. 1,2 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, § 151 ods. 1 CSP ako aj zisteným skutkovým stavom na základe čoho dospel k záveru, že podaná žaloba je dôvodná len sčasti a tejto nie je možné v plnom rozsahu vyhovieť. Zo skutkového tvrdenia žalobcu nepopretého žalovanou mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu ako veriteľ a právny predchodca žalovanej ako dlžník uzavreli dňa 1.10.2012 úverovú zmluvu. Žalobca ku dňu 2.1.2015 predčasne zosplatil úver. Poukázal na to, že rozsudkom zo dňa sp. zn.

8Csp/294/2017-41 zo dňa 20.6.2018 uložil povinnosť žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 717,49 eura, úroky vo výške 44,61 eura, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobu zamietol. V dôsledku podaného odvolania žalobcom, odvolací súd uznesením sp.zn. 7Co/230/2018-108 zo dňa 3.10.2019 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zdôraznil, že predmetom ďalšieho konania pred súdom boli zostatok dlžných úrokov vo výške 482,91 eura (527,52 - 44,61) a zmluvný úrok 19,50% ročne zo sumy 717,49 eura od 1.11.2017 do zaplataenia. Po vykonanom dokazovaní prijal záver, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 482,91 eura titulom dlžných úrokov a v časti o zaplataenie zmluvného úroku vo výške 19,50% ročne zo sumy 717,49 eura od 1.11.2017 do zaplataenie súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. V tomto smere prijal záver, že žalobca má nárok na zmluvný úrok len do času účinkov vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, pretože týmto jednostranným právnym úkonom sa pohľadávka veriteľa predčasne stáva splatnou v celom rozsahu. Vzhľadom aj na účel zmluvného úroku, ktorým je odplata za poskytnuté peňažné prostriedky, vyhlásením splatnosti úveru poskytnutého na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou, stratil žalobca právo uplatňovať si zmluvné úroky aj naďalej. Zdôraznil, že súdu je známa rozdielna rozhodovacia prax súdov Slovenskej republiky pri rozhodovaní o úrokoch z úveru po zosplatení úveru, avšak súd zastáva názor, ktorý uviedol v tomto rozhodnutí a poukazuje aj na obdobné právne názory ohľadne uvedenej problematiky, ktoré sú prezentované v rôznych rozhodnutiach krajských súdov SR (napr. KS v Bratislave sp.zn. 10Co/136/2017, KS v Trenčíne sp. zn. 19Co 81/2018, KS v Prešove sp. zn. 21Co/145/2017, KS v Žiline sp. zn. 5Co/530/2014). Lehotu na plnenie aj so súhlasom žalobcu určil v súlade s § 232 ods. 4 CSP, keď vyhovel žiadosti žalovanej o možnosť zaplatiť dlžnú sumu v mesačných splátkach po 100,- eur pod následkom straty výhody splátok. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP a v konaní úspešnému žalobcovi priznal ich náhradu v celom rozsahu.

2. Proti tomuto rozsudku do výroku, ktorým súd žalobcu zamietol podal písomne v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak, že vyhovie žalobe žalobcu, resp. ho zruší a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V dôvodoch svojho odvolania sa nestotožnil s právnym posúdením veci súdom prvej inštancie, kedy súd žalobcovi nepriznal nárok na zaplataenie riadneho úroku zo splátok úveru splatných po spísaní žaloby, t. j. od 1.11.2017 do zaplataenia. Žalobca uviedol, že sa plne stotožňuje s názorom odvolacieho súdu a je toho názoru, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru nemá vplyv na nárok na odplatu v podobe riadnych úrokov dohodnutých v Zmluve o úvere dostupná pôžička zo dňa 01.10.2012 v zmysle ust. § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obch. zák.. Zdôraznil, že žalobcovi patrí nárok na úhradu riadnych úrokov zo splátok úveru splatných po zosplatení úveru až do zaplataenie, resp. od spísania žaloby do zaplataenia.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadrila.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spíňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) vec prejednal s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutom výroku, ktorým žalobu v časti o zaplataenie zmluvného úroku vo výške 19,50% ročne zo sumy 717,49 eura od 1.11.2017 do zaplataenia zamietol ako aj vo výroku o trovách konania potvrdil, aj keď z iných právnych dôvodov.

5. Z obsahu spisu vyplýva, že v tejto veci súd prvej inštancie rozhodol v poradí prvým rozsudkom sp. zn. 8Csp/294/2017-41 zo dňa 20.6.2018, ktorým uložil povinnosť žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 717,49 eura, úroky vo výške 44,61 eura, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobu zamietol. Proti tomuto rozsudku podal v zamietajúcej časti včas odvolanie žalobca a to v časti úrokov, zmluvných úrokov a trov konania. Odvolací súd uznesením sp.zn. 7Co/230/2018-108 zo dňa 3.10.2019 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Predmetom tohto odvolacieho konania je výrok rozsudku, ktorým súd prvej inštancie žalobu v časti o zaplataenie zmluvného úroku vo výške 19,50% ročne zo sumy 717,49 eura od 1.11.2017 do zaplataenia súd žalobu zamietol.

7. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie v tom, že žalobcovi patrí zmluvný úrok len do vyhlásenia predčasnej splatnosti. Predčasnú splatnosť úveru vyhlásil žalobca z dôvodu neplnenia povinností dlžníka riadne poskytnutý úver splácať. Ak by od momentu predčasnej splatnosti úveru už dlžník nebol povinný platiť úroky, potom by veriteľovi nebola priznaná odplata (odmena) a za poskytnutie finančných prostriedkov by už dlžník neplatil žiadnu sumu. Predčasná splatnosť úveru je sankciou za porušenie povinností dlžníka. Úroky dohodnuté pri poskytnutí úveru (pôžičky) predstavujú odplatu (odmenu) za užívanie požičanej istiny, pričom tento nárok žalobcu nemožno priznať v neobmedzenej miere, inak by mohol spôsobiť značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. S ohľadom aj na závery Najvyššieho súdu SR uvedené uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 42/2020 zo dňa 16. júna 2020 odvolací súd dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

8. Na výzvu odvolacieho súdu žalobca dňa 23.10.2020 doručil odvolaciemu súdu písomné vyjadrenie a a splátkový kalendár (č.l. 195-198 spisu), z ktorých mal odvolací preukázať, že výška úroku počas trvania zmluvného vzťahu počnúc splátkou úveru 06.11.2012 do 06.10.2018 predstavovala sumu 2420,94 eura. (č.l. 198). Z písomného vyjadrenia žalovaného vyplýva, že z úhrad právneho predchodcu žalovanej boli na úroky do zosplatnenia započítané úhrady vykonané od 07.11.2012 do 16.06.2014 spolu v sume 1207,99 eura. Odvolací súd preto vychádzal z toho záveru, že právny predchodca žalovanej na úrok zaplatil sumu 1207,99. Pri riadnom plnení úveru by mal povinnosť zaplatiť za celé obdobie trvania úverového vzťahu na úrokoch sumu 2420,94 eura. (č.l. 198). Rozdiel predstavuje sumu $2420,94 - 1207,99 = 1212,95$ eura, ktorá suma predstavuje nezaplatené úroky po smrti dlžníka, na ktoré by pri riadnom splácaní úveru vznikol žalobcovi nárok. Žalovaná ako právna nástupkyňa zodpovedá za dlhy poručiťľa v rozsahu $1/4$ preto suma $442,61$ eura ($1212,95 : 4 = 442,61$ eura) predstavuje sumu, ktorú bola žalovaná povinná zaplatiť na úrokoch. Z obsahu spisu nesporne vyplýva, že súd prvej inštancie rozhodol rozsudkom sp. zn. 8Csp/294/2017-41 zo dňa 20.6.2018, ktorým uložil povinnosť žalovanej zaplatiť žalobcovi na úrokoch sumu 44,61 eura a rozsudkom zo dňa 27. mája 2020 č.k. 8Csp/294/2017 sumu 482,91 eura teda spolu 527,52 eura. Vyhovujúce výroky oboch rozsudkov nadobudli právoplatnosť. Pretože žalovaná zodpovedá za dlhy poručiťľa v rozsahu 1, ako je už vyššie uvedené na úrokoch bola žalovaná povinná zaplatiť sumu 442,61 eura. Právoplatnými rozhodnutiami súdu bola žalovaná zaviazaná na úrokoch zaplatiť vyššiu sumu t.j. sumu 527,72 eura, preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku ako vecne správny potvrdil.

9. Záverom odvolací súd poukazuje na právny názor Najvyššieho súdu SR vyslovený v uznesení vo veci vedenej pod sp. zn. 5 Cdo 42/2020 zo dňa 16. júna 2020 odvolací dospel k záveru, že: „dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 OZ“.

10. V bode 23.1. uznesenia Najvyšší súd SR konštatoval, že: „pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť“.

11. V bode 23.2. uznesenia Najvyšší súd SR uviedol: „túto vedomosť však dlžník-spotrebiteľ nemá v prípade dojednaní, ktoré umožňujú navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 OZ“.

Vyššie uvedený právny záver prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v uznesení zo dňa 28. augusta 2020 sp.zn. 6Cdo 193/2018 a v uznesení zo dňa 26. augusta 2020 sp. zn. 7Cdo 118/2019.

12.V zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali.

13.Odvolací súd s ohľadom na skutočnosť, že vyššie uvedené právne závery, ktoré Najvyšší súd SR uviedol opakovane vo svojich rozhodnutiach, a ktoré doposiaľ neboli spochybnené neskôr vydanými rozhodnutiami považoval tieto rozhodnutia za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu.

14.O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací podľa § 396 ods.1 a §255 ods. 1 CSP tak , že v odvolacom konaní úspešnej žalovanej ich náhradu voči žalobcovi nepriznal, pretože jej v súvislosti s týmto odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

15.Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).